

**АКЦЕНТ:
ЗИМНИ
СТРАСТИ И
НЕВОЛИ**

**Честита
Баба Марта!
Честита пролет!**



Кураж[®]

Списание за социални права и интеграция • Година XXII • Брой 3 • март 2013 г. • Цена 0.50

**Мъдра,
закачлива,
чаровна,
неповторима,
изненадваща
и...опасна!
Що е то?**



ВСЕЛЕНАТА ЖЕНА

Акцент

Във връзка със събитията, които предизвикаха оставката на правителството, национално представителните организации на и за хора с увреждания, членове на НСИХУ към Министерския съвет, изпратиха писмо до Президента на Република България Росен Плевнелиев, в което изявиха желание за участие в Обществения съвет

3 - 4

Добрите вести идват с Кураж

Вести от Брацигово - <i>Таня Йоргова</i>	4 - 5
Вести от регион Пазарджик - <i>Нена Биволарска</i>	5 - 6
Читалището в Млечино събира дрехи за сираци - <i>Гюнер Шукри</i>	7
Вести от регион Търговище - <i>Екатерина Накова</i>	7- 8
Нов център за настаняване от семеен тип - <i>Георги Петров</i>	8
Петльовден в сърцето на Добруджа - <i>Мария Андреева</i>	9
Юбилей - <i>Цанка Одажийска</i>	10
Ново сдружение - <i>Нена Биволарска</i>	11

Вселената жена

Мисли за жената - <i>Виолета Христова</i>	12
«Никога не съм търсила възмездие...» - <i>Екатерина Александрова</i>	12 - 14
Европа за хората - достойният труд ... - <i>Таня Йовева</i>	15
Реквием за истинското приятелство - <i>Весела Парашкевова</i>	16 - 17
Стихове - <i>Йорданка Господинова</i>	17
Не пропиявам дните си - <i>Стефан Стойчев</i>	18
За жената с голямото сърце - <i>Радка Бакларова</i>	18 - 19
Честит юбилей, Мира - <i>Кураж</i>	19
По-високо от Еверест - <i>Мариана Еклесия</i>	20 - 22
Ще овладее и компютъра... - <i>Олга Велева</i>	23

Справочник

24 - 31

Литературен клуб

Нашият клуб «Петък след обяд» - <i>Цветелина Георгиева</i>	32 - 33
Стихове - <i>Е. Дорошенко, Е. Тодорова, К. Василева, Р. Николова</i>	34 - 37
Майчино желание - разказ - <i>Мариана Еклесия</i>	36 - 37
През март има много и красиви празници	38
<i>За свободното време</i>	39



Зимни страсти и неволи

Да, България се събуди, остава да се превърне в държава и народ с една мисъл и една цел, да преобрази политическите и бедняшките страсти в любов и служене на Отечеството.



Защото в тези страсти може да потъне нещо много важно - че е имало в началото на българския път през вековете люде, завещали ни мъдростта и знанието като жалони за достойно бъдеще.



Снимка: архив

1150 години от началото на Великоморавската мисия на Св. св. Кирил и Методий

Миглена ИВАНОВА

През 2013 г. отбелязваме 1150-та годишнина от Великоморавската мисия на Св. Св. Кирил и Методий. В тази връзка Фондация Българска Памет организира в София пресконференция на тема „Националното и общоевропейското значение на Великоморавската мисия“, в която взеха участие български и чуждестранни учени.

Радио България Общество
За историята и вярата.



Снимка: архив

► **Европа отбелязва
1150 години от
Великоморавската
мисия на
Светите братя
Кирил и Методий**



Честванията започнаха с изложба в Европейския парламент на тема „България - съкровище на словото“, организирана от български евродепутати.

Изложбата разказва как Великоморавската мисия на братята Кирил и Методий нямаше да пожъне същия успех без помощта на Средновековна България, която осигурява предпоставките за културна реформа. По онова време държавата вече е стабилна и силна политически, а народът е обединен от единна християнска религия.

За честването в Европарламента пристигнаха близо 80 деца от земите, през които са минавали братята Кирил и Методий. ■



**Васил Гюлеметов, кмет на община Брацигово, тържествено прерязва лентата на
НОВ КЛУБ НА ХОРАТА
С УВРЕЖДЕНИЯ**

Таня ЙОРГОВА

Помещението се намира на втория етаж в Градската поликлиника, но е достъпно - има асансьор. На събитието присъстваха инж Тодор Кръстев - зам кмет на община Брацигово и председател на НПО "Авангард", общински съветници, граждани и членове от местната организация. С водосвет за здраве бе отслужена литургия от отец Любомир Траянов. Поздравително обръщение отправи г-н Кирил Анов - председател на



РО на СИБ - Пазарджик.

Председателката на местната структура на СИБ г-жа Елена Тодовичи-на благо-

► дари най-вече на основния спонсор - г-жа Таня Ковачева от Фондация "ОУК"-София, която финансово ги подпомага от дълги години, както и на всички институции, които



пряко се ангажираха с помощ. Тя увери гостите, че и занапред животът на организацията ще бъде още по-разнообразен. ■

Достъпност

На 23.10.2012 г. тържествено се откри подемно устройство в полза на хората с увреждания в Градски исторически музей(ГИМ) - Брацигово. На церемонията присъстваха г-н Борис Хаджийски - директор на Регионалния исторически музей в Пазарджик, общинското ръководство от Брацигово, представители на местната структура на хората с увреждания, граждани. Основната цел на проекта, реализиран с подкрепата на Агенцията за хора с увреждания, е изграждането на достъпна архитектурна среда за хората с увреждания, посредством използването на добри практики и пълното прилагане на изискванията на националното законодателство. След изпълнението на проекта е осигурен достъп на хора със специфични нужди при тяхното пространствено придвижване в Градски исторически музей, чрез изграждане на подемно устройство. Това спомага за тяхното социално интегриране в общината и промяна в нагласите на обществото. Проектът е на стойност над 48 000 лв., сподели директорът на ГИМ Брацигово г-жа Екатерина Дамянова. Според нея потрудно е самото идване на хората с увреждания до музея, поради което се предвижда през идващата 2013 г. музеят да кандидатства и за изграждане на рампа до самия вход на сградата и адаптирана тоалетна. (ОО на СИБ- Брацигово) ■

**Проекти по Оперативна програма
«Развитие на човешките ресурси»,
съфинансирана от Европейския съюз
чрез Европейския социален фонд**

БЕЛОВО

Възрастни и деца с увреждания - 75 души, както и самотни възрастни хора над 65 години ще

**РЕГИОН
ПАЗАРДЖИК**

Нена БИВОЛАРСКА

бъдат обслужвани и подпомагани в продължение на 12 месеца по проекта „Помощ в дома“ в община Белово, съобщи Мария Тодоро- ►

► БЕЛОВО

ва, ръководителка на проекта. За тях ще се грижат почасово 42-ма души, които ще бъдат назначени на трудов договор като социални асистенти, лични асистенти и домашни помощници. За тези от тях, които вече са работили по други подобни програми и са преминали обучение, е предвидено на 6 месеца опресняващо обучение.

Важно е да се знае, че ще се обслужват хора от цялата община. За целта е организирана информационна кампания във всички села в Беловско. По време на срещите освен, че се дават разяснения, ще бъдат подпомогнати хората за попълване на заявленията, ще се вземат заявленията на тези от тях, които не могат да дойдат до общинския център, ако трябва ще се обикаля по домовете. Идеята е да се обхванат всички нуждаещи се от подобни грижи, допълни Мария Тодорова.

РАКИТОВО

Проект „Помощ в дома“ на стойност 228 069,18 лв. безвъзмездно финансиране стартира и в община Ракитово - 46 безработни лица ще бъдат наети за работа по проекта.

СТРЕЛЧА

Кметът на Община Стрелча Иван Евстатиев подписа Договор BG051PO001-5.1.04-0053-C0001 с Агенцията за социално подпомагане за изпълнение на проект „Протегни ръка - подари усмивка!“

Целта на проекта е да се

създаде устойчив модел за осигуряване на достоен живот и предоставяне на услуги в домашна среда на хора, които са в пълна или частична невъзможност за самообслужване и са в риск от социална изолация. За постигане на тази цел ще бъде създадено Звено за услуги в домашна среда, насочени към осигуряване на почасова помощ в ежедневието и подкрепа за социално включване на лица от целевите групи.

По този начин ще се утвърди общински модел за предоставяне на услуги в домашна среда и разгръщането им на територията на цялата община. Ще се създадат работни места в сектора на социалната икономика и ще се осигури възможност за преодоляване на безработицата. По проекта се предвижда предоставяне на социални услуги на 40 потребители на услуги от 22 социални асистенти/домашни помощници. Продължителността на проекта е 16 месеца, а предоставянето на – социалните услуги – 12 месеца.

ПАЗАРДЖИК

Над 1600 инвалиди поискаха безплатни винетки. От началото на декември в областта са подадени 1603 молби за безплатни винетки за тази година за хора с трайни увреждания, собственици на автомобили, съобщава директорката РДСП Димитрия Гърдева. Приемът на молбите продължи до края на януари.

Читалището в Млечино събира дрехи за сираци

Гюнер ШЮКРИ

Акция за събиране на дрехи, обувки, детски играчки и книжки започна в ардинското село Млечино. Събраните дарения ще бъдат предоставени на децата от Дом „Майка и дете“ в Кърджали. Събирателният пункт се намира в сградата на Младежкия дом в центъра на селото. Инициативата е на секретаря на местното читалище „Любен Каравелов 1950“ Невин Ахмед. Кампанията е отворена до края на месец юни. „Детските дрешки, прибрани в куфари на таваните, книжките с приказки, запазените от детството ни играчки могат да дарят усмивка на децата без родителска грижа, които са оставени на грижата на държавата“, заяви Невин Ахмед. Тя изрази надежда, че очаква много жители от Млечино и от територията на община Ардино да подкрепят благотворителната инициатива. 60-годишният Сали Бейсим от махала Ослец беше първият, който се включи в дарителската кампания. Той предостави детски дрешки, които са били вече малки на внуците му Дилара и Дилек. ■



РЕГИОН ТЪРГОВИЩЕ

Екатерина НАКОВА

През 2013 г. трябва да стартират нови социални услуги в Търговищка област – разкриване на два общностни центъра за деца и семейства в Търговище (с мобилен екип за общината) и друг в община Антоново, обслужващ град Антоново и селата Стеврек, Трескавец и Изворово.

Преструктурирането на Дома за медико-социални грижи за

деца в Търговище се очаква да започне през април 2013 г. и да продължи 8 месеца. Това съобщиha от областната администрация след заседание на Координационния съвет по деинституционализация. На заседанието, освен членовете на съвета, присъства и Анна Темелкова, гл. експерт в Министерството на здравеопазването и ръководител на проекта „Посока семейство“.

След закриването на Дома като институция на негово място ще се въведат шест нови услуги - Център за настаняване от семеен

РЕГИОН ТЪРГОВИЩЕ

тип за деца с увреждания, Център за майчино и детско здраве, Център за ранна интервенция и диагностика и др.

От началото на годината през институцията са преминали общо 52 деца. През периода са осиновени 11 деца в България и три в чужбина, 3 деца са реинтегрирани в семействата си, а 5 са настанени в приемни семейства. Почти половината от децата, които се отглеждат в Дома, постъпват директно от АГ-отделенията. По данни на регионалната дирекция „Социално подпомагане“, в момента има три подадени заявления от приемни семейства, изявили желание да отглеждат деца до 3 г.

По проект „Детство за всички“, който е ориентиран към децата от Дома за деца с умствена изостаналост в Търговище, 1 дете вече е реинтегрирано, 3 са настанени в приемни семейства, а други 2 са осиновени. Към момента стартира и изграждането на три нови Центъра за настаняване от семеен тип – 2 в Търговище и 1 в Попово.

Над 1 100 молби-заявления за получаване на безплатен годишен винетен стикер са приети от служителите на дирекциите „Социално подпомагане“ в Търговищка област. Засега има само един направен отказ.

Нов Център за настаняване от семеен тип в Лом

Георги ПЕТРОВ

На 31 януари 2013 г. в Лом бе направена символична първа копка от кмета Иво Иванов на центъра. Проектът се осъществява от общината с финансовата подкрепа на ОП „Регионално развитие 2007 – 2013 г.“, съфинансирана от Европейския съюз, чрез Европейския фонд за регионално развитие; схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/1.1-11/2011 „Подкрепа за деинституционализация на социални институции, предлагащи услуги за деца в риск“ ДОГОВОР № BG 161PO001/1.1-12/2011/039. Проектът ще позволи деца над 3 години и младежи с увреждания да бъдат изведени от специализирани институции и настанени в среда, близка до семейната. Капацитетът на центъра е 12 бройки, като има и 2 допълнителни места. Общата стойност на проекта е 802 767,83 лв., а продължителността 24 месеца.

На първата копка присъстваха Георги Ценов, директор на РДСП – Монтана, Стефан Панталев, председател на Общинския съвет в Лом и други представители на общинската администрация и служби за социални услуги в града, много граждани. ■

ПЕТЛЮВДЕН

Мария АНДРЕЕВА

В СЪРЦЕТО НА ДОБРУДЖА



На хубавия християнски празник Сретение Господне двете певчески групи на клуб „Хинап“ - Балчик гостуваха на пенсионерския клуб в китното добруджанско село Чренооково, община Генерал Тошево. Балчикилийки бяха радушно посрещнати с хляб и сол от пременени добруджанки и въведени в клуба на пенсионерите, обновен преди няколко години. За неговата история разказа председателят му Петър Момчев и поздрави гостите.

Визитата продължи с посещение на интересни експозиции в читалището с предмети от бита и награди, спечелени при различни прояви. После всички отидоха на празничен обяд в кметството, където гостите бяха приветствани от кметския наместник Веселина Недялкова и читалищния секретар Мария Герджикова.

С приветствено слово отговори и Димка Малева, председател на клуб „Хинап“. Тя поднесе подаръци за домакините – ръчно изработени бижута от Нели Арабаджиева. След това бе представен ритуалът за Петлювден с бутафорен петел. За него се постараха Деспина Маринова и Пенка Димитрова. Домакините разказаха интересни легенди и поверия за този ден, наричан тук Петаров. Сега този ритуал изглежда варварски, но той е имал значение по време на османското робство. Прилаган е от майките, за да спасят живота на мъжките си рожби от еничарите...В навечерието на 8 март всички си спомниха за силата и всеотдайността на българката!



Богатата на местни вкусотии трапезна част от празника беше съпроводена с музикални изпълнения от гости и домакини. За веселото настроение допринесоха акордеонът и гайдата на Йордан Дяков от Генерал Тошево и още много други певци и хумористи.

Тържествен момент внесе изпълнението на псалма „Бог е любов“ от Донка Йорданова. Веселието, песните, хората и ръчениците продължиха до късния следобед. ■

Юбилей

Цанка Одажийска

Оставила бастунчето в дома си и подкрепяна от дъщерята Юлияна и внучката Дариана, в салона на читалището в с. Шереметя усмихната влезе нашата юбилярка, 80-годишната Йорданка Атанасова Иванова. До любимите си същества беше и съпругът Кирил. Той обаче не беше оставил своето другарче, бастунчето, което му помагаше по-лесно да се движи, защото е полусляп, поради глаукомата. И двамата съпрузи са инвалидизирани с 92% и 100%, но не се предават...

Това прекрасно тържество подготви внучката Дариана, която си дойде от Виена, за да уважи любимата си баба, грижила се за нея от много малка. А музиката, която беше поръчала, вече свиреше и дисководещите Тодорка и Николай посрещнаха юбилярката с песента „Рожден ден“. Сълзите напират в очите и на домакини, и на гости. А Йорданка е от прекрасна по-прекрасна с хубавия си тоалет и прическа. Зад гърба си има 51 години брачен живот и дълъг трудов път. Участвувала е активно и в певческата група към читалището в Шереметя. Гордее

се и със своя съпруг Кирил Никифоров, основател и участник в построяването на читалищната сграда. И театралният състав му дължи много, заради участията му в спектаклите. Цели 25 години е

председател на читалището и 32 - член на Читалищното настоятелство. Един от дарителите за реконструкцията на църковния храм „Св. Архангел Михаил“. Той също ще е юбиляр през юни – 80 години прави. И

двамата и досега се грижат за обновяването на селото ни...

Йорданка бе поздравена от

кметския наместник Пламен Петев, от председателите на Пенсионерско-инвалидния ни клуб Стаменка Събева и на Читалищното настоятелство Ангел Илиев и от много приятели, а дъщерята и внучката непрекъснато я обсипваха с целувки. И цветя, много цветя и подаръци получи тя. А внучката Дариана ѝ поднесе огромна торта, от която опитахме всички.

Хората и танците продължиха до късно.... Нашето Данче и прекрасното ѝ семейство заслужи уважение **Цанка Одажийска**, с което може да се гордеят. ■



НОВО СДРУЖЕНИЕ

Нена БИВОЛАРСКА

«Подай ръка и подкрепи!»

Близки на хора с увреждания от Пазарджик и други селища се обединиха в ново неправителствено сдружение «Подай ръка и подкрепи», чиято единствена цел е да направи живота на различните хора по-поносим. Учредителите-17 души-очакват официалната регистрация на сдружението.

Ние сме различни, но сме сестри по съдба, каза вчера председателката Кръстана Кълвачева, майка на 9-годишния Мартин, роден с аутизъм. От раждането му досега тя няма нито един работен ден, наложило се да се посвети на грижите за сина си. Благодарение на това той вече се опитва да общува с околните. Преди време за него и за други деца с увреждания бяха организирани благотворителни концерти, а със събраните пари бе осигурено лечение. Лошото е, че когато средствата свършат и терапията се прекъсне, постигнатите с много усилия резултати отиват на вятъра. За България темата «аутизъм» не е на дневен ред, обобщава г-жа Кълвачева. Според нея за децата с психични увреждания Здравната каса не поема никакви грижи. Нужна е упорита работа със специално подготвени психолози, каквито в цялата страна няма.

Заместник-председателката на организацията Радка Станева пък е майка на родената с детска церебрална парализа Руми. След петнайсетина операции тя вече ходи, но не може без придружител. Нуждае се от рехабилитация, каквато НЗОК не осигурява - сеансите от 30 минути не постигат почти нищо от това, което частен рехабилитатор прави с девойката, когато ѝ отдели достатъчно време.

Малката дъщеря на Божурка Гъркова е на инвалидна количка и само заради това не може да се порадва и на една стотна от красотата на родния град. В него липсва достъпната градска среда, която по закон е задължителна, но това правило явно е само на книга. Г-жа Гъркова посочи за пример Банка ДСК, с която социалните институции работят. При наскоро приключилия ремонт в банката никой не се сети да направи една рампа за инвалиди и за майки с колички, които всеки месец също влизат в местния офис за детските си надбавки.

Целта ни е не само да събираме пари, а по всички възможни начини да се борим за правата на близките си да бъдат пълноценни хора, подчертаха трите майки.

Една от амбициозните им задачи е да кандидатстват за финансиране по европрограми. Тъжно е, че за лечението на 12-те деца, чиито родители са сред учредителите на сдружението, са нужни около 7000 лева. И няма откъде да се намерят, ако на призива за помощ не се отзоват добри хора.





Мъдра, закачлива, чаровна, неповторима, изненадваща и...опасна! ЩО Е ТО?

Виолета ХРИСТОВА

Най-постоянна е жената в непостоянството.
Ако си дал сърцето си на жена — дал си всичко.
Ако тя ти даде сърцето си — загубил си всичко.
Ако една жена не гледа към тебе, това не значи, че не те вижда.
От всички пътеки, водещи към сърцето на жената, страданията е най-пряка.
При жените най-добре се настъпва с отстъпки.
Жена и ръжда тръгнат ли, спиране няма...



«НИКОГА НЕ СЪМ ТЪРСИЛА ВЪЗМЕЗДИЕ ЗА ОТНЕТТО МИ ОТ СЪДБАТА»

Елена АЛЕКСАНДРОВА

Цветана Антонова е родена в село Костенци - община Берковица. Повече от пет десетилетия живее в Лом. Икономист по образование тя е работила 39 години като счетоводител в завод „Първи май“. Животът я изправя пред сериозно предизвикателство - вродена деформация на десния крак и на пръстите на двете ръце. Независимо от това тя избира да живее абсолютно пълноценно и никога не търси възмездие за този физически дефицит. Защото е убедена, че по-важно от това как изглежда един човек е дали той има сетива, за да приема света и хората около себе си такива, каквито са. И защото е разбрала, че най- ▶

► силното човешко качество е волята.

- Госпожо Антонова, какво е чувството, когато човек специално отбелязва факта, че е принуден от съдбата да живее с някакъв дефицит?

- Повечето хора, които имат такива проблеми, включително и аз самата, просто сме свикнали с този факт и по принцип, не смятаме това за някакъв порок или за свой недостатък. То е част от живота ни, от нашето ежедневие. В организацията, чийто председател съм, обикновено отбелязваме по-специално само 3 декември - обявен от ООН за Международен ден на хората с увреждания. Причината е, че финансовите възможности на клуба са доста ограничени и не позволяват да честваме заедно повече празници.

- Вие лично в кои моменти от живота сте се чувствали „различна“ и кога Ви е било най-трудно да отстоявате правото си да сте равностоен и равноправен човек, принадлежащо по презумция на здравите?

- Вероятно ще повторя отнова, което биха Ви казали и други хора с различни дефицити, които са видим за околните. Най-неприятен спомен имам от детските си години. Още пазя у себе си горчивото усещане от това, че хората се обръщаха след мен, а погледите, им бяха фиксирани неизменно в моя недъг. Аз съм инвалид по рождение и настоятелното „любопитство“ на тези погледи действително ме потискаше. Но след като завърших образованието си и започнах работа, това престана да бъде пречка за мен. Благодарна съм и на колегите, с които съм работила, за това, че никога не са показвали различно отношение към мен и по никакъв начин не са ме карали да се чувствам некомфортно в професионалната си среда, заради физическото ми състояние. Гордея се и се факта, че докато не получих полагащата ми се пенсия за трудов стаж и възраст, аз не съм вземала инвалидна пенсия. Защото винаги съм смятала себе си за човек, равностоен на всички останали, а и никога не съм търсила каквото и да било възмездие за онова, което, по волята на съдбата, ми е било отнето.

- Коя е най-голямата заблуда, която здравите хора имат по отношение на своите събратя в неравностойно положение и какво всъщност не знаят за тях?

- Обичайно хората, които са били великодушно пощадени от неизбежността животът им да е съпътстван от някакъв здравословен проблем, смятат, че превъзхождат останалите, така наречените „различни“, във всяко едно отношение. Един здрав човек е винаги абсолютно и безусловно убеден, че би се справил с всичко много по-добре от другия, който е с увреждане. Истината обаче е съвсем различна. Ако един човек с увреждане получи шанс, ако към неговите възможности се подходи с нужния респект и уважение и ако той бъде подкрепен в желанието си да покаже максимума, на който е способен, уверявам Ви, резултатите

► «НИКОГА НЕ СЪМ...

наистина могат да бъдат впечатляващи. Онова, което традиционно убягва от вниманието на здравите хора, е изключителната упоритост, последователност и целеустременост на техните събратя, които са в така нареченото неравностойно положение. Всъщност, това са безкрайно сериозни и много всеотдайни хора във всичко, с което се занимават. Те могат да бъдат наистина успешни и да постигнат дори повече от съвсем здравите.

- За какво мечтае и на какво се радва един човек с увреждане? Има ли разлика в мечтите и в това, което радва сърцето му, в зависимост от физическото състояние?

- Радва ме фактът, че в работата си винаги срещам разбиране. И от общината, и от всички институции в града, с които ми се налага да работя и да търся тяхното съдействие. Никога не съм била пренебрегвана заради физическия си недостатък. Напротив, дори мога да кажа, че хората ме уважават повече и ми отделят повече време и внимание. Мечтите също не са необичайни. И аз, като всеки човек, си пожелавам здраве и сили, за да продължа напред и да се радвам на семейството, на близките си и хората, които обичам, и да бъда щастлива...

- Като става дума за семейство, какво бихте посъветвали родителите, които имат деца с увреждания и които може би за първи път се сблъскват с такъв проблем?

- Най-важното е да не крият проблемите на децата си. Да знаят, че „застраховка“ срещу увреждане няма и че това може да се случи на всеки. От друга страна такова дете не бива да бъде подценявано по никакъв начин - нито в семейството си, нито в училище, нито където и да било другаде. Това е изключително съществено, защото създава нагласа у самия човек и предопределя начина, по който той ще бъде възприет от



обществото. Семейството трябва да даде на това дете нужното самочувствие и кураж. Да го мотивира и да го подкрепя, за да може то да повярва в себе си.

- Според Вас Лом има бъдеще, защото...?

- Убедена съм в бъдещето, и то в доброто бъдеще на Лом. Причината е, че това е град с традиции. Заради това, с което се занимавам в момента, аз доста пътувам до други български градове. Винаги, когато чуят, че съм от Лом, хората реагират по един и същи начин - с респект, с уважение и с хубаво чувство към нашия град. Това поддържа моята вяра в доброто бъдеще на Лом и, дай Боже, градът да продължава своето успешно развитие напред. ■

Снимка - www.naseverozapad.com



На 6 февруари в Съюза на българските журналисти се състоя премиера на книгата на Таня Йовева **„Европа за хората – достойният труд на достойните хора“**

Таня Йовева е председателка на сдружение „Национален алианс за развитие“ и работи неуморно в много сфери в името на хората с увреждания и най-вече за осигуряване на тяхната заетост. Най-голямо внимание нейното сдружение отделя на децата и жените. Реализирала е досега много европейски проекти. Плод на един от тях – „Подкрепа за информационното осигуряване на Оперативна програма Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз, е и поредната ѝ книга „Европа за хората – достойният труд на достойните хора“.

За премиерата ѝ дойдоха много журналисти, колеги и приятели на Таня. Срещата откри г-жа Снежана Тодорова – изпълняващ длъжността Председател на СБЖ. Тя изтъкна преди всичко борбения дух на авторката, преодоляваща много проблеми, но неспираща да работи за каузата си. Книгата, каза г-жа Тодорова, е интересна и полезна за цялото ни общество. Дори беглият поглед върху съдържанието ѝ показва не само важноста на тематиката, но и усетът на авторката да предлага разнообразно и интересно четиво. «Европейски измерения и политиките за хората с увреждания, Жените с увреждания и тяхната заетост, права и възможности, Търсене на реализация на младите хора с увреждания по пътя на професионалното обучение, Как австрийците се грижат за хората с увреждания, Избран он Бога и хората Тиери дьо Льо Вьо, Митко Шалев и амбиците му младите в България да преуспяват» и пр. – това само част от разделите в книгата. А героите ѝ са много! На премиерата един от тях – г-н Петър Велчев, Председател на Съюза на военнопострадалите и военнопострадалите – ѝ връчи грамота и красив букет. Много бяха и пожеланията към Таня Йовева за здраве, за успех, за все същата всеотдайност към работата в името на хората с увреждания. ■



Реквием

Весела
ПАРАШКЕВОВАза истинското
приятелство

Ако преди една година ми бе зададен въпросът има ли безкористно приятелство, твърдо, без да се замисля, щях да отговоря: Не, няма! В това озъбено и жестоко време не е възможно. Сега, когато всичко е пари, за истинско приятелство не може да се говори. Макар че се сещам и за едно стихотворение на Михаил Белчев. „Не всичко е пари, приятелю! Не всичко!“...

Но сега много ми се иска да разкажа за приятелството между две жени. И повярвайте, има още хора, „верни до гроб“. Не зная дали са се вричали в приятелство, докато смъртта ги раздели, но това е истинско приятелство. Не съм изменила дори имената, всичко е самата действителност.

Преди повече от 30 години в една софийска болница се срещат Недялка от Бургас и Маргарита от Горна Оряховица. Не зная коя е тази магнетична сила, която ги свързваше, но двете жени свързаха и семействата си в приятелство, а то се предаде и на децата им. Няма рожден ден, имен ден или друг празник, независимо от голямото разстояние между тях, те да не са заедно. Ту в Бургас, ту в Горна Оряховица. Но какво пра-

ви това приятелство необикновено? Недялка е болна от рядката, но коварна болест елиифтиаза - обречена на бавно мъчително обездвижване. Маргарита претърпява сериозна гинекологична операция. Тя няма братя и сестри, но има Недялка - своята приятелка. Макар и трудно подвижна, Недялка е край леглото ѝ и чудото става. Маргарита се възстановява и отново те са щастливи заедно. Но щастието е кратко. Този път беда сполетява семейството на Недялка. Пожар и след това смърт на съпруга ѝ. Сега Маргарита е до Недялка. Разстоянието Бургас - Горна Оряховица не е пречка. Заедно - до гроб! Приятелство без корист, без облаги... Това не е клише, а самата истина. Болестта си казва своята дума и света се свива до едно легло и един прозорец...

Разказвам тази история с достоверност, защото аз съм сестра на Недялка и през всичките години съм била до сестра си и така до януари 2012 г. Недялка бе прикована на легло и аз вече не можех сама да се справя с проблема. Извиках на помощ Маргарита и тя без колебание, независимо от сняг и студ, дойде и отново е до леглото на приятелката си. Силно-

► то й желание за живот я изправи до тоалетния стол - 4 месеца по 15 дни неотлъчно и неуморно. Отново подчертавам - безкористно. Но съдбата е решила да изпрати още изпитания. Отново отправих зов за помощ и Маргарита пак е в Бургас. Деня и ноща до последния час...

Тази жена с голямо сърце нито веднъж не се оплака и нито веднъж не пожела да си тръгне и да остави приятелката си. За грижите на синовете и за себе си не говоря, а за чуждата жена. Синовете правят всичко за своята майка, а аз за своята сестра, но това е кръвна връзка, това е обич, а денонощни грижи без родственичност и без заплащане е вече нещо велико, нещо нереално, но е факт. За такова приятелство трябва да се пише, за да повярва човек, че още има доброта и човечност, че не всичко в този свят може да се купи. Колко струва едно такова приятелство?!

Не зная с каква измерителна единица може да бъде оценено. Има понятия „повече“ и „най-“. За едно приятелство може ли да се каже по- или най-приятелство. Не, не може! Приятелството е истинско или фалшиво със сметка.

За това приятелство, истинското, ви разказах с надежда, че в света има още хора с добри сърца.

Искам да изкажа на тази жена моята сърдечна благодарност. Благодаря ти, Маргарита, че до последно беше до моята сестра.

Бъди благословена! ■

Йорданка ГОСПОДИНОВА

ОРИСИЯ

От много древни времена
над мене тегне орисия
да бъда дяволска жена,
да нося огнена стихия.

Да бъда скитница без път,
да бъда дъх на вятър южен,
лъчи да жарят мойта гръд,
да галя с поглед теменужен.

Във вените ми кръв и вино
да палят страсти и желания,
да търся смелост през годините,
да пазя древните предания.

Да бъда нежен благослов,
да бъда лек от лудо биле,
да раждам огнена любов...
За всичко имам, Боже, сили!

МЪЖКО МОМИЧЕ

А това, че съм мъжко момиче,
вече почна да става клише.
Знам, по мъжки в живота си тичам
- имам здрави и силни нозе.

Мъжки силна, по мъжки работя
и с мъжете мегдани деля,
мъкна тежки и груби хомоти,
зъби стискам, когато греша...

В този свят, за мъжете създаден,
не по мъжки дарявам живот,
нараняват ли ме - все още плача,
вярвам даже в добро и във зло.

Да, навярно съм мъжко момиче,
но по женски съм вярна до гроб,
мъж залюбя ли - силно обичам
и по женски дарявам любов. ■



Пенка Попова:
„Завършила съм техникум по облекло в Пловдив. Работех по професията си до пенсионирането ми. Но не мислете, че в последните 20 години си губя вре-

мето у дома. През лятото всяка неделя сме на път. Синът ми Георги създаде туристическа фирма и с неговия автобус пътуваме до различни краища на страната.

Не пропилявам дните си

Често с микрофон в ръка се извявам в ролята на екскурзовод. В делничните дни участвам активно в сбирките на няколко клуба в Пловдив като „Централен клуб на пенсионера“, организацията на СИБ „Надежда за достоен живот“ и други. С няколко приятелки се срещаме в определен ден от седмицата в Стария град на кафе. Посещавам и клуб на пенсионера в квартал „Прослав“, в който живея. Всяка неделя през зимата пея в хора на една църква. Понякога вечер пиша стихове. За мене движението и общуването с хората – това е животът. Не се оплаквам и не обръщам внимание на болестите, а те не може да отсъстват на моите 75 години. И така, повече вяра, надежда и любов! И се усмивайте, защото ден без усмивки, е изгубен ден” ■

Записа: Стефан Стойчев

За жената с голямо сърце

Радка БАКЛАРОВА

Отмина още една година с много трудности и проблеми, особено за хората с увреждания. Но ние все пак съществуваме и продължаваме да се борим и да показваме на света, че ни има, че работим, че имаме надежди, че животът и на нас дава шанс да оставим диря след себе си, дълбока и значима. Такъв пример дава нашата Захаринка Славчева – председател на РО на СИБ – Смолян...

Жена като жена, не се набива на очи, но заговорих ли с нея, виждаш че е готова преди всичко да помогне, да ти бъде приятел. Удивени сме от безкористното ѝ раздаване на хората, от умението ѝ да сплотява различни по характер, по професия и съдба хора. Неведнъж е организирала за нас, инвалидите, празници, екскурзии, срещи с колеги – колко радост е имало в очите и на възрастните, и на децата в такива мо-



менти! Защото именно тогава ние се чувстваме равностойни...

Личности като г-жа Славчева, преминават през живота сърцато, с плам и хъс и остават млади завинаги. И макар че винаги е водила битки за този или онзи, за каузи, за идеи, около нея струи спокойствие, сигурност, толерантност. Като че ли черпи енергия от добрините, които прави... Затова има признание и от обществеността в Смолян, и от областта, и от СИБ – Почетен гражданин, Доброволец на десетилетието, дипломи и вимпели и какво ли не още. Но най-голямата награда за Захаринка Славчева в нейните почти 71 години живот, е обичта на хората около нея. Нека да ни бъде жива и здрава! ■

От години срещаме една жена с тъмни очила и бастун на всяко мероприятие, на всяка пресконференция, на всяка кръгла маса или тем подобно събитие, свързано с хората с увреждания. Сеичате се, нали, че тази жена е със зрително увреждане...И защо е винаги усмихната и бодра, сякаш животът ѝ е песен?

**Честит юбилей,
Мира!**

Прощавай, Мира, не те обиждаме, а ти се прекланяме! И повече няма да стане дума за проблеми, за нерадости и пр., защото сега поводът е чудесен и неповторим.



През февруари станаха 20 години откакто си зад микрофона на едно още по-чудесно предаване по радио Алма Матер и сега в Класик ФМ, наречено „Тези мънички минути“.

Мънички са, защото обществото ни все още мъничко се интересува от хората с увреждания, но са и огромни, защото в тези 60 минути става дума все за големи и хубави неща, които именно хората с увреждания сътворяват. Който ги е уловил веднъж, пак ще настрои радиото си на тези вълни. Който не иска – здраве да е, той губи просто една мъничка шепа оптимизъм всеки четвъртък от 17 до 18 часа...

Мира, продължавай все така усмихната и бодра! Следваме те. И те обичаме. ■ КУРАЖ

Като се връщах от работа преди десетина години в двора на планинската къща намерих не-обичайно цве-те. Хубаво непо-знато момиче седеше на стола в градината и когато стигнах до него, се за-смя, подаде ми ръка и каза: „Чакахме ви, но моята приятел-ка току-що оти-де до магазина. Аз съм Дание-ла, радвам се, че сте тук да се запознаем.“ По-каних я да вле-зе вътре, но тя наведе глава, вдигна ръцете си

и едва сега забелязах, че е с напълно загубено зрение... Следващите часове, докато се разхождахме по близките поляни, разбрах, че новата ми гостенка е незряща от шестгодишна възраст, но в следващите двадесет години има толкова динамичен живот и работи така активно, че мнозина с добро зрение биха ѝ завидели. Слаба, с плавни движения, за да не докосне някого или нещо, тя излъчва финес, а усмивката ѝ на дете не залязва от лицето. Впечатлиха ме дръзките ѝ идеи за бъдещето, когато ще пътува по света, за да насърчава за пълноценен живот други хора в нейното състояние. Тези проекти ми се виждаха не-

осъществими, дори за виждащ човек, но не споделих недоверието си. След разговорите при на-

шите следващи контакти на-писах разказ, който включих в сборника с очерци за хора с необичайни съдби, издаден в началото на 2008 г.

В края на декември 2012 г. Даниела се обади по телефона, току-що завърнала се от Германия, където вече работи като екскурзовод и обучава незря-

щи екскурзоводи по програмата „Диалог в тъмното“. При нашата нова среща тя ми подари голяма книга, издадена през 2009 г. с текст на английски и немски и със снимки на незрящите екскурзоводи от цял свят. Тези млади хора близо десет години се обучават по проекта на Андреас Хайнеке в Хамбург, който е с пълноценно зрение, но обича да казва: „Очите ми бяха отворени, благодарение сърцето на незрящ човек“.

Като разлистих книгата видях снимката на Даниела Димитрова и прочетох отговора ѝ на въпроса в кои страни е била екскурзовод в изложба „Диалог в тъмното“. Не скрих почудата си, затова я попи-

ПО-ВИСОКО ОТ ЕВЕРЕСТ



Мариана ЕКЛЕСИЯ

► тах: „Ти наистина ли вече си била в Австрия, Италия, Холандия, Бразилия, Южна Корея, Китай, Белгия, САЩ?“ Тя се засмя и каза: „О, страните вече са повече, включват даже Южна Африка, а в Япония пристигнах малко преди да започнат страшните земетресения. Домакините там бяха много грижовни. В началото, въпреки критичната ситуация, ми предложиха да не прекъсваме заниманията, затова два, три дни работехме в подземни скривалища, но когато бреговете бяха нападнати от вълните цунами и се увеличи радиационният фон, бързо ми връчиха билет да напусна страната, защото е опасно. Попитах ги: „А какво ще стане с вас?“ Те ми отговориха: „Ние ще ви чакаме!“ И изпълниха обещанието си. През септември 2012 г. отново бях в Япония със същата задача...

От срещите във всяка страна имам неповторими спомени, защото отдавна съм забравила, че съм сляпа. Чрез говорещите програми на компютъра и с познаването на два езика общувам с много приятели по света и почти постоянно съм на седалка в някой самолет. Където и да отида, създавам своя рай, който искам да подаря на хора с моята съдба."

Даниела Димитрова живее в Хамбург, тя е единствена чужденка в международен социален център за диалози, от където се разпространяват различни проекти за изложби и семинари. Даниела обучава незрящи, създава програми, води семинари за ли-

дерски умения и работа в екип, а също и обучения за толерантност към различията. Като знае говоримо и писмено английски и немски, тя е екскурзовод по време на изложби в тъмното. Нейната мечта е да се създаде пълна програма за международен обмен в тази област с цел да се насърчава животът на незрящи хора. Изложбите „Диалог в тъмното“ се провеждат в двадесет страни по света. Те са предназначени за виждащи хора, които за повече от час попадат в тъмно, и в това време могат да пият кафе, да обядват, да слушат музика, да общуват. Посетителите са поверени изцяло на грижите на незрящи екскурзоводи, които трябва да бъдат толкова сигурни в своите придобити умения, че да могат да водят други хора, попаднали в същата ситуация и така да накарат гостите да се чувстват удобно и приятно.

Преди 7 години, когато пак се срещнахме с Даниела, бях записала в дневника си нейната амбиция: „Бях почти дете, когато разбрах, че зрението ми никога няма да се възвърне. Така осъзнах, че трябва да се справя с новата ситуация, без да се самосъжалявам. Длъжна бях да усвоя и развия важни за мен начини на ориентирание: активно внимание, слух, памет, въображение... Благодарна съм на Андреас Хайнеке за разбирането, доверието и помощта му да достигна своя Еверест. На мен Бог ми даде шансове, но аз не ги чаках да дойдат вкъщи, а търсих пътеката към целта." ►

ПО-ВИСОКО...



към хората в
неравностой-

но положение, за по-голямо

доверие в техните умения."

При последната ни среща в началото на януари 2013 г. имах много въпроси към Даниела, не-отдавна навършила 36 години. На два от тях тя отговори:

„Сега, макар да съзнавам колко е трудно, искам да направя и в София такава изложба, за да провокирам незрящи български приятели да докажат своите скрити възможности. Искам да работя повече за премахване на предразсъдъците

Последният ми въпрос беше готова ли е да направим книжка за нейното геройство да покори връх, по-висок от Еверест. Тя пак се засмя с очарователната си усмивка и отвърна:

„Нали няма такъв?" „Има!" – казах ѝ, защото бях убедена, че по-висок от Еверест е подвигът на духа да достигне там, където тялото не може. ■



БАСНЯТА ЗА ТАРАЛЕЖА

По време на ледниковата епоха много животни са измрели от студ. Таралежите, като видели това, решили

да се обединят в групи. По този начин щели да се топят взаимно, но бодлите на всеки един наранявали най-близките им другари, тези чиято топлина била най-близко. Тогава решили да се отдалечат и започнали малко по малко да умират от измръзване.

Така се стигнало до решението да приемат бодлите на другарчетата си, или да изчезнат от лицето на Земята. Мъдростта надделяла и решили да останат заедно. По този начин се научили да живеят с малките рани, нанесени им от общуването с най-близките до тях същества, защото най-важното било топлината на близкия до тях.

И успели да просъществуват. ■

ИЗВОДЪТ ОТ ТАЗИ ИСТОРИЯ

Най-добрата връзка не е тази, която свързва перфектните хора, а онази, при която всеки индивид се научава да живее с дефектите на другите и да признае техните качества.

Ще овладеея и компютъра... Заради децата!

Олга ВЕЛЕВА

Тя не е сляпа по рождение, имала прогресиращо очно заболяване, което се е обострило през пубертета. Още тогава докторите са й казали, че процесите са необратими. Имало е период, в който Веска е виждала само силуети. Впоследствие, след двете раждания, зрителното увреждане е преминало в пълна слепота.

Войводовката не се предава и през 1970 г. преминава петмесечен курс в Рехабилитационния център за незрящи в Пловдив. Там тя научава Брайловото писмо и се обучава на техниката на белия бастун. След това започва надомна работа към ПП «Успех» – Пловдив и работи пет години, за да получи право на пенсия по инвалидност. «Плетяхме мрежички за пазар, спомня си Веска. Тогава бяха други години. Предприятията работеха, субсидираха организациите, имаше достатъчно пари за културно-масова дейност, за екскурзии. Обикаляли сме цялата страна», разказа тя.

От 1976 г. до 1986 г. Веска Колева е председател на Окръжната организация на слепите в Хасково. Отначало е на хонорар и пътува до града два пъти седмично. След това я назначават на щат, дават ѝ зрящ сътрудник, който също е на заплата към организацията. «Домът за слепи се намирал в Хасково зад бившата Търговската школа, сега там има блокчета, а организацията се помещава на първия етаж в блока на «Освобождение». Трудно се работи сега, когато се разчита само на субсидия от общината и от членски внос. Заради скъпите билети, ние от селата не можем да идваме често в Хасково», каза още Веска Колева.

Съпругът ѝ, освен любим, е и истински другар в живота. Той я придружава навсякъде по мероприятията и е нейната здрава опора. Веска се радва на син, дъщеря и 16-годишен внук. «Още не съм се научила да работя с компютър. Знаем, че има специални програми за незрящи. Ще го направя заради децата. Искам да имам връзка с тях и да съм съвременна жена», сподели тя. ■



Веска Колева, родом от с. Войводово, е на 68 години, 44 от тях е посветила на организацията на слепите в Хасково.

Министерският съвет прие Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020

Стратегията има за цел подобряване качеството на живот на уязвимите групи в българското общество и създаване на условия за тяхната пълноценна реализация, посредством намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.

Сред приоритетите на Националната стратегия са осигуряването на възможности за заетост и за повишаване на доходите от труд чрез активно включване на пазара на труда; осигуряване на равен достъп до качествено предучилищно и училищно образование; осигуряване на равен и ефективен достъп до качествено здравеопазване; премахване на институционалния модел на грижа и развитие на междусекторни услуги за социално включване; подобряване на капацитета и взаимодействието в сферата на образованието, здравеопазването, заетостта и социалните услуги при реализиране на общи цели за социално включване.

Изпълнението на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020 ще се осъществява посредством разработването и прилагането на двугодишни планове за действие, които ще се приемат от Министерския съвет и в тях ще се поставят конкретни мерки и дейности, индикатори за тяхното изпълнение, отговорни институции, размер и източници на финансиране, срокове.

Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020 е публикувана в интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика. ■

АКО ВСЕ ОЩЕ НЕ СТЕ СЕ АБОНИРАЛИ ЗА СПИСАНИЕ КУРАЖ

Можете да го направите до 15-о число на всеки
месец. Ще го получавате от следващия месец.
Каталожен номер 391.

Цената е в зависимост от броя на оставащите
докрая на годината месеци. Един брой струва
само 0,50 лв.

ЦИФРОВИЗАЦИЯ

Във връзка с преминаването на ефирните телевизии от аналогов към цифров режим на работа след 01.09.2013 г., социално слабите граждани, които имат само аналогов тунер на телевизора си, ще получат ваучер на стойност 60 лв. С тази сума могат да си купят декодер, чиято стойност варира от 50 лв. до 150 лв. След цифровизацията потребителите ще могат да ползват безплатно 15 ефирни телевизионни програми.

В момента социално слабите граждани, които получават енергийни помощи са около 280 000. За да получат помощта, телевизорът им не трябва да има вграден цифров декодер и да не ползват кабелна телевизия. За условията и реда на получаване на ваучерите допълнителна информация ще бъде осигурена от дирекциите за социално подпомагане.

(Информацията е предварителна и е подадена от зам.-министърът на транспорта и съобщенията г-н Валери Борисов.) ■

За първи път у нас 3D лазер отстранява очно перде

Уникален лазер, който оперира катаракта (очно перде), вече работи в България. Това е първият такъв апарат в страната. Всяка операция с него е безкръвна, уникална и строго индивидуална. Компютър сканира окото на пациента в 3D изображение. После според него прави разрезите. Такава точност е невъзможна при обикновена хирургия, от нито един лекар в света.

Лазерът Alcon LenSx® е доставен у нас от Националния консултант по офталмология доц. Ива Петкова. Лазерът вече е монтиран в очна болница „Зора“.

Операцията за катаракта е една от най-често извършваните в офталмологията. Очното перде е главна причи-

на за загуба на зрението при хора над 55-годишна възраст. Катарактата представлява потъмняване на естествената лееща, намираща се вътре в окото. Тя се премахва само с операция с местна капкова упойка. При операцията се прави разрез на окото, обелва се капсулата, в която се намира помътнялата лееща, тя се премахва и на нейно място се имплантира нова, изкуствена лееща. Тя също е изработена за конкретния пациент и освен, че връща зрението му, има специален жълт филтър за защита от ултравиолетова и синя светлина. Леещата позволява на пациента да вижда наблизо и надалеч, коригира и астигматизма и изцяло замества очилата. ■

НЗОК ИНФОРМИРА:

Управителят на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) д-р Пламен Цеков, проведе работна среща с пациентските организации, ангажирани с темата за репродуктивното здраве.

РАБОТНА СРЕЩА ПО ТЕМАТА ИНВИТРО

Институцията има готовност да сключва договори с изпълнителите на тези процедури и съответно да им заплати за извършените дейности и необходимите за тях медикаменти. НЗОК вече приема заявления за сключване на договори за работа през 2013 г. Предвидена е и възможността за сключване на допълнителни споразумения, обхващащи периода на работа преди сключването на договор. По този начин ще бъде заплатено на клиники, които вече са започнали процедури. Решено беше своевременно да се обменя информация между НЗОК и Център „Фонд за асистирана репродукция“ за издадените решения и направените процедури.

През 2013 г. средствата, предназначени за асистирана репродукция, са в размер на 15 млн. лв. Процедурата по кандидатстване не е променена и се извършва в Център „Фонд за асистирана репродукция“ към Министерството на здравеопазването. Единственото ново условие е, че кандидатстващите за нея трябва да са здравноосигурени. ■

ДОГОВОР ЗА ДЕНТАЛНИ ДЕЙНОСТИ ПРЕЗ 2013

Според Националния рамков договор за дентални дейности през 2013 г. се запазва основният пакет, който пациентът може да ползва в рамките на годината.

При лица до 18-годишна възраст той включва един обстоен преглед със снемане на зъбен статус и до четири лечебни дейности, като в тях се включват до две лечения на пулпит или периодонтит на постоянен зъб.

Лицата над 18-годишна възраст имат право на обстоен преглед със снемане на зъбен статус веднъж през годината, като бременните жени имат право на още един допълнителен преглед. Пакетът включва още и до две лечебни дейности за тази календарна година.

Всеки пациент под 18-годишна възраст, с психични заболявания, има право на дентална помощ без ограничение на обема.

Финансовата рамка на НЗОК за дентална помощ през 2013 г. е 106 500 000 лв., което е с 5 100 000 лв. повече спрямо 2012 г. ■



БЛАГОДАРНОСТ

За честването
на Между-
народния

ден на хората с увреждания в Пирдоп успяха да дойдат само онези, които можеха да се придвижат. Затова с решение на УС на организацията на СИБ се заехме да посетим нашите лежащо болни членове в Пирдоп и с. Душанци по домовете им. Това стана на 14 януари. Понеже пътищата в с. Душанци бяха заледени, обърнахме се с молба до кметството и наместничката г-жа Вера Бойчева ни даде служебния си автомобил, за което ѝ благодарим! Така успяхме да връчим пакетите с хранителни продукти на всеки наш член от селото, а след това продължихме с раздаването и в Пирдоп.

Всичко това нямаше да се случи без подкрепата и на добри и отзивчиви хора от „Арубис България“ АД, от община Пирдоп, от фирма „РЕИЖ“ – Пирдоп.

Приемете нашите най-искрени благодарности за Вашата благотворителност, мили хора! ■

Надка НЕОФИТОВА -
председател на ОО на СИБ
в Пирдоп

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

Пею БОГДАНОВ

І. СЪС ЗАКОНА ЗА БЮДЖЕТА НА ДЪРЖАВНОТО ОБЩЕСТВЕНО ОСИГУРЯВАНЕ ЗА 2013 Г. / ДВ. БР.99 ОТ 2012 Г./ СЕ ОПРЕДЕЛЯТ СЛЕДНИТЕ РАЗМЕРИ НА ОСИГУРИТЕЛНИЯ ДОХОД ЗА 2013 Г.:

Минимален месечен размер на осигурителния доход през календарната година по основните икономически дейности и квалификационни групи професии е записан в приложение № 1 към Закона.

Минимални месечни размери на осигурителния доход за самоосигуряващи се лица, съобразно облагаемия им доход за 2011 г., като самоосигуряващи се лица:

- до 5400 лв. – 420 лв.;
- от 5400.01 лв. до 6500 лв. – 450 лв.;
- от 6500.01 лв. до 7500 лв. - 500 лв.;
- над 7500 лв. – 550 лв.

Минимален месечен размер на осигурителния доход за регистрираните земеделски производители и тютюнопроизводители – 240 лв.

Максимален месечен размер на осигурителния доход – 2200 лв.

Определя се за периода от 01.01.2013 г. до 31.03.2013 г. минимален размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68 ал. 1 от КСО – 145 лв., а от 01.04.2013 г. – 150 лв.

Определя се за 2013 г. дневен минимален размер на обезщетението за безработица – 7.20 лв.

Определя се за 2013 г. размер ▶

▶ НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

на паричното обезщетение за отглеждане на дете по чл. 53 ал.1 и ал.2 от КСО – 240 лв.

Определя се за 2013 г. размер на еднократната помощ по чл. 13г от КСО при смърт на осигурено лице – 540 лв.

Определя се за 2013 г. максимален размер на гарантираните вземания по чл. 22 ал. 2 и чл. 23 ал 2 от Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя – 1000 лв. За 2013 г. не се внасят вноски за фонд "Гарантирани вземания за работниците и служителите".

Пенсиите, свързани с трудова дейност, се осъвременяват от 01.04. 2013 г., както следва:

- отпуснатите с начална дата до 31.12.2009 г. – с 9.8 на сто;
- отпуснатите с начална дата от 01.01. до 31.12. 2010 г. – с 8.8 на сто;
- отпуснатите с начална дата от 01.01. до 31.12. 2011 г. – с 5.7 на сто;
- отпуснатите с начална дата от 01.01. до 31.12. 2012 г. – с 2.2 на сто.

За осигурителен стаж при пенсиониране, ако не е зачетен на друго основание, се зачита:

- времето на обучение на лицата, завършили висше или полувисше образование, но за не повече от срока на обучение, предвиден по учебния план на завършената специалност;
- времето на докторантурата, определено в нормативен акт за лицата, придобили образовател-

на и научна степен "доктор".

Осигурителят изплаща на осигуреното лице за първите 3 работни дни от временната неработоспособност 70 на сто от среднодневното брутно възнаграждение за месеца, в който е настъпила временната неработоспособност, но не по-малко от 70 на сто от уговореното възнаграждение. Паричните обезщетения за временна неработоспособност се възстановяват от лицата за периода, за който им е отпусната пенсия за инвалидност за същото заболяване, с изключение на случаите, когато болничният лист е издаден при обективни данни за обостряне на състоянието, както и с интервенции, свързани с лечение на хронично заболяване.

Лицата, изпълнявали военна служба, придобиват право на пенсия при 27 години общ осигурителен стаж, от които две трети действително изслужени като военнослужещи, по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и при навършване на:

- 52-годишна възраст за войниците (матросите), сержантите (старшините), офицерските кандидати и офицерите с младши офицерски звания;
- 54- годишна възраст за офицерите със старши и висши офицерски звания.

Лицата, прослужили 15 години на длъжности в летателния състав, парашутистите, екипажите на подводните съдове и водоплазния състав придобиват право ▶

► на пенсия при навършване на 42-годишна възраст – за войниците (матросите), сержантите (старшините), офицерските кандидати, офицерите с младши офицерски звания, и 44 годишна възраст – за офицерите със старши и висши звания.

Размерът на пенсията за осигурителен стаж и възраст се определя, като доходът от който се изчислява пенсията, се умножи със сумата образувана от: по процент 1.1 на сто, а от 01.01.2017 г. – 1.2 на сто за всяка година осигурителен стаж и съответната пропорционална част от процента за месеците осигурителен стаж. Ако лицата са придобили право на пенсия по чл. 68 ал.1 и ал.2 от КСО и продължават да работят след датата на придобиване на правото, без да им е отпусната пенсия, за всяка година осигурителен стаж след тази дата процентът е 3, а от 01.01.2012 г. – 4 и съответната пропорционална част за месеците осигурителен стаж. Процентът за всяка година осигурителен стаж след датата на придобиване на право по чл. 68 ал.1 и 2 се определя за действителен календарен осигурителен стаж, без превръщане, придобит след 31.12.2006 г.

Право на социална пенсия за старост имат лицата, навършили 70-годишна възраст, когато годишният доход на член от семейството към датата на навършване на възрастта е по-малък от сбора на гарантирания минимален доход, установен за страната през последните 12 месеца. Ако иска-

нето е направено след навършване на 70 годишна възраст и след изтичане на 6-месечния срок по чл. 94 от КСО, доходът на член от семейството се преценява към датата на заявлението. Размерът на социалната пенсия за старост, както и условията за нейното получаване се определят от МС по предложение на МТСП и НОИ.

Право на социална пенсия за инвалидност имат лицата, навършили 16-годишна възраст, с трайно намалена работоспособност (вид и степен на увреждане) повече от 71 на сто. Размерът на социалната пенсия за инвалидност за лицата с трайно намалена работоспособност /вид и степен на увреждане над 90 % е 120 на сто, а за лицата с трайно намалена работоспособност /вид и степен на увреждане от 71 до 90 % – 110 процента от социалната пенсия за старост. При право на повече от една пенсия се получава по избор една от пенсиите в пълен размер и 50 % от останалите. Когато една от пенсиите е социална пенсия за инвалидност, тя се изплаща в размер 25 на сто.

Законът влиза в сила от 01.01.2013 г.

II. В ДВ БР.102/ 21.12.2012 Г. Е ПУБЛИКУВАН ЗАКОН ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ ЗА 2013 Г. С § 9 ОТ ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ СЕ ОПРЕДЕЛЯТ ВАЖНИ ПАРАМЕТРИ В ЗАКОНА ЗА СЕМЕЙНИТЕ ПОМОЩИ ЗА ДЕЦА ПРЕЗ 2013 Г.

Средномесечният доход на член от семейството за достъп по ►

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

чл. 4 от Закона да семейните помощи за деца (ЗСПД) е 350 лв.;

Размерът на месечните помощи за дете по чл. 7 ал. 1 от ЗСПД за 2013 г. е 35 лв. за всяко дете.;

При едновременно раждане от майката на две и повече деца помощта по ал. 2 на чл. 7 се определя и изплаща в размер 150 на сто от размера по ал. 2;

Размерът на еднократната помощ при бременност по чл. 5а от ЗСПД е 150 лв.;

Размерът на еднократната помощ при раждане на живо дете по чл. 6 ал. 1 от ЗСПД за 2013 г. е: за първо дете – 250 лв., за второ дете – 600 лв., за трето и всяко следващо дете – 200 лв.;

Размерът на допълнителната еднократна помощ за дете с установени трайни увреждания 50 и над 50 на сто до навършване на 2-годишна възраст по чл. 6, ал. 6 от ЗСПД за 2013 г. е 100 лв.

Размерът на месечните помощи за отглеждане на дете до една година по чл.8, ал.1 от ЗСПД за 2013 г. е 100 лв.;

Размерът на еднократната помощ за близнаци по чл. 6а, ал.1 от ЗСПД е 1200 лв. за всяко дете;

Размерът на еднократната помощ по чл. 8в, ал. 1 от ЗСПД за 2013 г. е 2880 лв.;

Размерът на месечната добавка по чл. 8д от ЗСПД, ал. 1 е 189 лв.

III. СПМСН№252 ОТ 12.10.2012 Г. ЛИНИЯТА НА БЕДНОСТ (ЛБ) В СТРАНАТА ЗА 2013 Г. Е УСТАНОВЕНА НА 241 ЛВ. Тази величина няма отношение към социалните плащания и служи само за сравнения в социалния статус на хората (семействата) с ниски доходи.

СИБ и други национално представителни организации настояват социалните плащания да се обвържат с ЛБ, вместо с гарантирания минимален доход (ГМД), който е замразен от 2009 г. на 65 лв. ■

НОИ предлага на всички осигурени или самоосигуряващи се граждани нова електронна услуга

**“ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ПРОГНОЗЕН ИНДИВИДУАЛЕН
КОЕФИЦИЕНТ И ПРОГНОЗЕН РАЗМЕР НА ПЕНСИЯТА”**

чрез интернет-сайта на института. Услугата е достъпна за бъдещите пенсионери с персонален идентификационен номер (ПИК), който се издава от териториалното поделение на НОИ, след подаване на молба на място в рамките на 5-6 минути. Пенсията се изчислява само от данните след 1997 г. за осигурителния стаж и осигурителния доход, с които НОИ разполага. Осигурените лица преди тази дата трябва да знаят доходите си за 36 последователни месеца от последните 15 години трудов стаж до 31.12.1996 г. Родените след 31.12.1959 г. трябва да знаят, че прогнозата за размера на пенсията не включва допълнителните задължителни вноски, които се събират в частните пенсионни фондове. ■

СПРАВКА**Тодор МИХАЙЛОВ**

Съгласно параграф 3 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за здравето в сила от 1.01.2005 г., лицата на които до 31.12.2004 г. е определен срок за степен на трайно намалена работоспособност, при навършване на 65-год. възраст се смятат с пожизнено определена степен на инвалидизация. В Наредбата за ТЕЛК, която е в сила от 1.12.2005 г., в параграф 2 от Преходните и заключителни разпоредби е регламентирано, че постановени до 31.12. 2004 г. експертни решения на ТЕЛК/НЕЛК, в които определеният срок на инвалидност не е изтекъл до тази дата, след 1.01.2005 г. се считат с пожизнен срок на инвалидност при навършване на 65-год. възраст. На основание чл.18, ал.1 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица тези с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност имат право да намалят годишната си данъчна основа със 7920 лв. и съответно - месечната си данъчна основа с 660 лв., т.е. ако извън пенсията си са получили доходи над посочените на месечна или годишна база. На облагане с 10 на сто данък подлежи само разликата над тези размери. Данъчната преференция се ползва при представяне на валиден документ, който удостоверява трайно намалената работоспособност. По този начин на практика се узакони дискриминацията спрямо старите инвалиди, чиито решения на ТЕЛК/НЕЛК са постановени в горните срокове, но лицата не са навършили 65-год. възраст. Те са лишени от правото да ползват преференции по Закона за данъците, въпреки че по смисъла на чл.4, ал.1 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗД) е налице неблагоприятно третиране по възраст спрямо останалите лица с увреждания при сравними сходни обстоятелства. Налице е и неравно третиране по параграф 1, т.7 от Допълнителните разпоредби от ЗЗД.

Необходими ми бяха три години, за да убеждавам Народното събрание, Министерството на финансите, Комисията за защита от дискриминация, Националната агенция за приходите и други институции, за да се премахнат дискриминационните текстове в Закона за данъците върху доходите на физическите лица за хората с увреждания, които не са навършили 65-год. възраст към 31.12.2004 г. Вече е приета и се прилага разпоредбата на параграф 10 а, ал.3 от ПЗР на Закона за данъците върху доходите на физическите лица, според която лицата с намалена работоспособност 50 и над 50 на сто, установена след навършване на възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68 от Кодекса за социално осигуряване, както и лицата, навършили възраст за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по същия член от този кодекс, в срока на решението на ТЕЛК/НЕЛК ползват данъчно облекчение за лица с намалена работоспособност по реда на този закон, независимо от определения в експертното решение срок. Лицата, придобили право на пенсия за старост по отменения Закон за пенсиите, попадат в хипотезата на цитираната норма и съответно имат право да ползват данъчното облекчение по чл.18 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

БЕЛЕЖКА НА РЕДАКЦИЯТА: Ако читателите имат още въпроси по изложеното по-горе, да се обръщат директно към автора на тел. 02/823-05-96



Нашият клуб "Петък след обяд"

Цветелина ГЕОРГИЕВА

От миналата година започнах работа като педагог в ЦСРИ „Детелина“ – град Борово. Работата ми трябваше да е с по-младите потребители, които имат нужда от педагогическа подкрепа, за да се усъвършенстват и да се реализират в обществото. Самата аз бях учудена от себе си, че в хода на работата си все повече имах желание да се срещам и общувам с по-възрастните от нашите. Първоначално започнах да посещавам груповите сбирки за социална работа и да слушам за какво се говори там, да се интересувам от работата на колегите си. Оказа се, че след тематичните сбирки, потребителите остават да пообщуват помежду си, завързват приятелства, разказват си спомени или просто споделят тревоги или радости от деца и внуци...

И открих, че възрастните хора са неизчерпаем източник на информация за местната история – много от тях са свидетели на войната през 1945 г – минаването на немските и руските войски през нашите села; свидетели са на кооперирането на земята през 50 – те години и на връщането на собствениците ѝ през 90 – те.

Един ден на едно от по-големите мероприятия в ЦСРИ предложих на нашите потребители да направим литературен клуб „Петък след обяд“. Програмата – местна история – за всички населени места в общината, а и събития от съседните общини; творчеството на местни



поети и писатели, много от тях потребители на ЦСРИ „Детелина“, големите исторически събития от националната ни исто- ▶



рия, литературни клюки и какво ли още не.

На първата сбирка поканих на гости една млада боровска поетеса – Биляна Великова – на 17 години. Нейните баща и баба са наши потребители и редовни участници в клуб „Петък след обяд“. Представихме издадената през 2011 г. стихосбирка „Късчета живот“. На сбирката присъстваха почти 40 от общо 90-те ни потребители. Възрастните хора слушаха с интерес изповедта на една млада и чиста младежка душа, а в очите им светеха сълзи. Съвсем в духа на фолклорната традиция Билянка получи освен похвали и много благословии – да е жива и здрава, да радва близките си. Смея да твърдя, че тя беше щастлива и развълнувана от топлия прием, от факта, че баба ѝ и баща ѝ се гордеят с нея и че техните приятели от ЦСРИ

ги поздравяват за творческите ѝ постижения.

Тези хора са една изключително толерантна общност, която живее с пулса на времето, въпреки възрастта и болестите. Те имат много свободно време да четат, да гледат телевизия и после да споделят чутото и видяното през призмата на собствения опит. Срещайки хора от различни поколения, разбрах, че винаги, през всички времена междупоколенческите различия носят не само конфликти, но и опит, помощ и подкрепа. След Билянка ще има още много местни творци, които ще представят творчеството си пред нашата възискателна, но и добронамерена публика. Тези литературни събития ще бъдат истински празници, предчувствам го отсега.

Членовете на литературния клуб сами започнаха да предлагат теми за сбирките, макар че аз предварително бях подготвила програма, която те одобриха. Те ме питаха: „Знаеш ли това? Знаеш ли онова?“ За няколко седмици научих толкова много неща, колкото не бях научила за осем години работа в общината като ръководител на отдел „Образование, социални дейности и култура“. Може би нашата идея ще намери поддръжници в другите социални услуги, които работят с хора в надтрудоспособна възраст.

На финала искам да кажа, че едва сега разбрах, колко мъдрост имало в народната приказка – за царя, заповядал да се убият всички стари хора в царството. Само един младеж скрил баща си, а той после му показал откъде да се намери жито за посев, за да няма глад. Така и ние от клуб „Петък след обяд“ разровихме мравуняците на миналото и от тях извадихме зърното за посев в бъдещето. ■

Елисавета ДОРОШЕНКО

КЪМ РАЗУМА

О, разум мой!
Ти мой съдник строг,
безпощаден!
Недей заключва сърцето ми
във своите железни окови!
И не му слагай насила хомота
на своите канони сурови.
Недей!
Че в него все още
напират копнежи...
И то е за още пориви жадно.
В него бликат желания
и проблясват надежди,
че на този свят грешен
то все още живее.
Недей да го съдиш,
когато неволно
от нечия близост
то плахо потръпне.
Когато от твоята
клетка желязна
като птичка поиска
навън да изхвъркне
и с крила да запърха
свободно и волно.
Какво от това,
че отдавна му тегне
дълъг наниз
от преживени години?
Какво от това,
че и пътят житейски
почти е преброден,
почти е изминат?
То - сърцето човешко
е толкова младо,
колкото само пожелае да бъде.
И за тази наивна самоизмама,
за тази малка лъжовна наслада -
не бива никой сърцето да съди!

На Дамян Дамянов

Чуй ме!
Ти самият,
който си безпомощен и слаб.
Помогни ми със трошица сила.
От слабостта ми помогни
да се спася
и превъзмогна своето безсилие.
Ти самият,
който си с помръкнали очи -
помогни ми в тъмнината
да прогледна.
Да намеря избледнелите следи
на една надеждица последна.
Ти самият,
който си с прекършени крила,
да излетя ми помогни нагоре -
с едно единствено крилце макар
да запърхам съживена
из простора!
Ти самият,
който си
с угаснало сърце -
запали във моето
искрица.
Че то да може мъничко поне
да вярва на света и да обича!



НЕПРИМИМОСТ

За кой ли път се свличам на колене
под кръста тежък на моята Голгота?



За кой ли път
издънва се пред мене пътят,
отреден ми от живота...
И все туй огънче,
което вдън душата ми
се притаява...

Когато рухна и не издържа -
то жегва ме и силица ми дава
да се издигна пак, да се изправа.
И в своя път напред да продължа.■

Емилия ДИМИТРОВА

КЪМ СЕБЕ СИ

Забрави ли,
че бе царица?
И вече чакаш
милосърдие
от този,
който беше ти
в краката –
със трепет чакаш да го зърнеш!
Той знае придобитата си сила,
Нехайно покрай тебе отминава –
за униженията си предишни
докрая ще ти отмъщава!
Да, детронирана царица,
мечтаеща за царската си слава!
За погледите нежни, за очите,
в които виждаш: той те обожаваш!
И за ръце, протегнати, уста горещи,
сърце, което бие до забрава!
...А слушаш отминаващите стъпки
– жена, която вече остарява!



Полига във
пустинна ~~смърт~~
самотната звезда.
Наоколо ѝ хаос, студ
и ледна тишина...
Космическата тъмнина
със вакуум я поглъща,
Сияйна, светла –
от звезда
във дия се превръща.
Милиони светещи искри
по дията остават –
Частича те са от звезда,
лесно не се предават



ПЕСЕН

Когато отлита
снят ми,
когато самотна стоя
и спомени жарки
ме палят,
и няма я тук любовта,
когато от мене
си тръгваш,
когато сломена съм аз,
когато си вече далече
и в мене звучи
твоят глас,
живея със спомен...
А можех да кажа
„Ела”, ела
и отново вземи ме,
вината ти
аз ще простя.
Когато самотна
си тръгвам
и няма я твоята ръка,
и няма я твоята
усмивка,
отново връхлита
скръбта.

и водят битка
с тъмнината,
с реда
със сетни сили.
Те гаснат една по една,
но път са озарили!
И всеки, който е видял
нетрайния им блясък,
ще имат спомен от звезда
със шемет прелетяла.
Ще помни звездния ѝ път
и светлата ѝ дия –
как небосклона в тъмна нощ
докрай е осветила. ■

Калина ВАСИЛЕВА

ХИМИОТЕРАПИЯ



Едно безумие
сграбчило тялото!
Предвечно желание
на любовта и смъртта...
Като отровна река
времето тече,
времето не чака!
Съдба, стремеж!
Огън във вените!
И един дързък копнеж
да си...
сред живите! ■

МАЙЧИНО ЖЕЛАНИЕ

Мариана ЕКЛЕСИЯ

Една майка имала трима синове - Манол, Симеон и Златан. Когато най-малкият бил на две години, мъжът ѝ починал. Затова жената учила синовете си да живеят в сговор, да си поделят всичко по братски и да си прощават. Щом всеки от тях тръгнал да търси бъдещето си и издигал свой дом, тя ходела да им помага с труд и сърце така, че за себе си не оставяла нищо. Нищо, освен старата къща, правена преди години за децата ѝ.

Като навършила 72 години, болест я повалила на постеля, та за няколко дни трябвало някой да се грижи за нея. Събрали се тримата синове до леглото ѝ, а най-големият рекъл:

- При когото решиш да отидеш докрая на дните си, на него ще завеждаеш и бащината ни къща! Гледането на възрастен, болен човек не е лека работа. - Той тайничко се надявал да получи наследството.

На другия ден по залез пръв при майка си дошъл средният

син Симеон. Той извадил от чантата си бутилка със сок от кайсии:

- Винаги си била недоволна, че малко се спирам при теб, затова сега ти нося да се почерпиш! - толкова силно ударил в масата бутилката, че стъклото се счупило и сокът се разлял на пода. По това време дошъл и първородният син Манол. Той подал на болната си майка парче баница и нервно попитал:

- Преди време под възглавницата си бях оставил спестени пари за дърва. Тази сутрин ги търсих, но не мога да ги намеря. Реших първо теб да питам да не си ги взела ти, без да ме предупредиш?

Старицата не поела баницата, затворила очи, обърнала главата си към стената от неудобство и дори дума не казала да се защити от упрека. Седели двамата братя, говорили си за своето детство, за своите пораснали вече деца и никой не посмял да попита майка си какво е нейното последно желание. Едва когато се мръкнало, уморен от дългия път и работа през деня, в стаята на старицата последен пристигнал Златан:

- Мамо, дано да не си направила вече своя избор, та да съжалявам докрая на дните си! - той видял баницата на масата непокътната за вечеря - Не ти нося нищо за ядене, понеже си казах - нали ще дойдеш у нас на вечеря? Жена ми и децата вече ни чакат.

Болната майка се надигнала от леглото, взела скътаното си вързопче, подала ръка на Златан и рекла:

- Колкото дни ми остават, нека бъдат край тебе. Ти никога не огорчи душата ми с думи и никога не поиска за себе си повече... А в тази къща се събирайте всички за светли празници със своите деца, учете ги да се обичат и да си прощават - както аз ви имам в своето едно сърце и не ви разделям, колкото да сте различни. ■

Радостина НИКОЛОВА

Женско сърце -
то е кокичето бяло,
скрило нетърпението
на всички ветрове

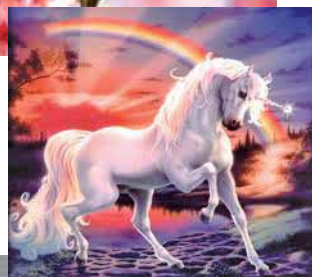
и
младите
ручей
на
реките
боси,
тръгнали
света

да опознаят, света
като бяло кокиче,
започващо всичко
отначало... ■



През март има много и красиви празници

Като започнем от връзването на мартениците в първия ден от месеца и си кажем Честита баба Марта, да сме живи и здрави, бели и червени! - стигаме веднага до знаковия за всеки българин 3 март. После са наред жените с техния ту обичан, ту отричан ден - 8 март. Ама жените са много и не се дават лесно - празнуват до дупка! После има и Първа пролет - 22 март, същият е и Ден на водата, а на 23 март започват кушиите, защото е Тодоровден - в съботата от първата седмица на Великия пост. А на 25 март е...



Денят на Благата Вест

Благовещение е празник за всички християни, независимо от традицията и църквата, към която принадлежат - православие, католицизъм, протестантство - и едно от най-големите тайнства в християнството. Според Библията на този ден Архангел Гавраил донася на Дева Мария благата вест, че тя е избраната да роди Спасителя на човечеството, сина Божий Исус Христос.



Св. Благовещение - от неизвестен автор от XVI в., от църквата „Св. Йоан Морски“ в Несебър. Днес е в Градската художествена галерия в Пловдив

ПРОГЛЕЖДАНЕ

Кольо ЧАЛЪКОВ

Не друг ни мами – лъжем се сами,
че всичко от света ще вземем.
Във нас забиват се като ками
проблемите на трудното ни време.

Твърдим, че сме деца на пролетта,
а в нас лудува вихър снежен.
Твърдим, че ясно виждаме целта,
а погледът ни е замрежен.

Голям го мислим малкия си пръст,
нас – мислим си – нас всички гледат.
Връз друг щом сложим кръст,
ликуваме - броим го за победа.

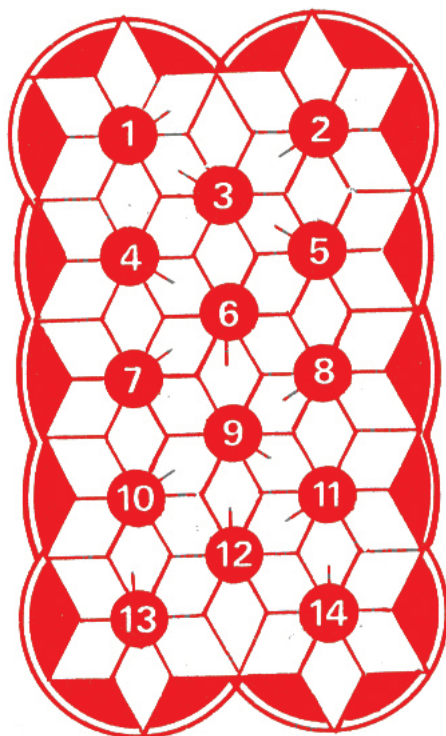
На битието в сумрака студен
живот дребнав, недъгав влачим.
Искаме да влезем в утрешния ден
- към вчерашния крачим.

Съставил: Василка КИРОВА

КРЪГОСЛОВИЦА

От клетките с чертичка по посока
на часовниковата стрелка.

1.Български хан /777-802/. 2.Вид
опашато земноводно животно,
което прилича на гущер. 3. Стари-
нен художествен или исторически
предмет. 4.Балканска столица. 5.
Копирна хартия за писане едновре-
менно в повече броеве. 6. Съзвез-
дие между Голямата и Малката
мечка /астр./. 7. Единица мярка за
големината на ъгли. 8. Държава в
Югозападна Африка. 9. Козметич-
но мазило за кожа или коса. 10.Ев-
ропейска столица. 11.Зеленчуково
растение от сем. лободови. 12.Дол-
на част на нещо, което служи за
опора. 13.Голяма и разкошна къща
с обществено предназначение.
14.Унгарски композитор /1882-
1953/ - „Царицата на чардаша“.



ОТГОВОРИ НА КРЪГОСЛОВИЦАТА ОТ БР. 2

1. Аноди. 2. Ивана. 3. Отава. 4. Атоми. 5. Ирина. 6. НИСАН. 7. Народ.
8. Долар. 9. Омара. 10. Агами. 11. Шпага. 12. Папур. 13. Прадо.

135 ГОДИНИ ОТ ОСВОБОЖДЕНИЕТО НА БЪЛГАРИЯ

3 МАРТ 1878
Санстефанс...



...Но ний знаем, че в нашто недавно
свети нещо ново, има нещо славно,
що гордо разтупва нашите гърди
и в нас чувства силни, големи плоди...

Иван Вазов